

Evropsko pravo, pravno izrazje in slovenski pravni sistem

dr. Matej Accetto, Pravna fakulteta UL
SAZU, 13. december 2012

Op.: Vso uporabljeno slikovno gradivo je s portala Wikimedia Commons, objavljeno pod licenco Creative Commons ali v javni domeni (natančnejši podatki pri avtorju).

Dosežek 1: P5-0217 Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem

Spremljanje in podpora delovanju Slovenije v Evropski uniji je tudi za pravni sistem pomenilo in še pomeni izziv terminološke in sistemske prilagoditve novi pravni ureditvi ter omogočanje njenega sooblikovanja. Raziskovalni program to v prvi vrsti počne z razvojem in preverjanjem nove slovenske pravne terminologije v luči razvoja prava EU, poleg tega pa skupina oziroma posamezni njeni člani sodelujejo tudi pri posameznih projektih in dogodkih, ki se posvečajo terminološkemu vprašanju. V letu 2011 je mogoče omeniti naslednje:

TRAFUT – Training for the Future Workshop Programme, mednarodna strokovna delavnica v soorganizaciji z Oddelkom za prevajalstvo Filozofske fakultete in Evropsko komisijo, ki je potekala na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, 24. – 26. november 2011, posvečena obravnavi Direktive 2010/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih.

Language training on the vocabulary of judicial cooperation in criminal matters, v soorganizaciji European Judicial Training Network in Centra za izobraževanje v pravosodju RS, 7. – 11. november 2011, ekspertno sodelovanje pri izvedbi enotedenskega mednarodnega seminarja z evropskimi sodniki in tožilci o pravosodnem sodelovanju na področju kazenskega prava.

Projekt »Prevajanje in redakcija sodb Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje«, sodelovanje pri projektu Službe vlade za zakonodajo, ki je potekal od leta 2007 in se je v letu 2011 oziroma januarju 2012 zaključil s potrditvijo prevodov še zadnjih sodb na seznamu zgodovinske sodne prakse sodišč EU.

Objava: ACCETTO, Matej. Uporaba prava Evropske unije v Republiki Sloveniji. V: Dnevi slovenskih pravnikov 2011 od 13. do 15. oktobra, Portorož, (Podjetje in delo, Letn. 37, št. 6/7). Ljubljana: GV Založba, 2011, str. 1285-1296. [COBISS.SI-ID 11914577]

Problem jezika v pravu (in za pravo)

pravo ← načelo pravne države ← jasen in predvidljiv sistem, ki zagotavlja enako obravnavo

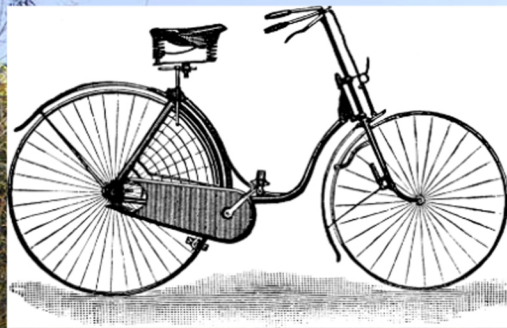
jezik: pogosto nedoločen ali dvoumen, pomen besed nejasen in negotov

Problem jezika v pravu (in za pravo)

pravo ← načelo pravne države ← **jasen** in **predvidljiv** sistem, ki zagotavlja **enako** obravnavo

jezik: pogosto **nedoločen** ali dvoumen, pomen besed **nejasen** in **negotov**

**Prepovedano
za vsa vozila**

Izgradnja pravne terminologije

Dolga kontinuiteta starega domačega izrazja (K. Škrubej, Pravo v zgodovini):

soditi	lastnina	tatvina	župan
sodnik	dolg	obrekovanje	dežela / država
prisegati	zastava	prav(o) in kriv(o)	itd.
pravda	porok		

A tudi spremembe skozi čas:

(nekdaj) **zakon** = domače pravo = (danes) **običaji**

Večjezičnost prava Evropske unije

23 uradnih jezikov

izzivi pri **prevajanju/vključevanju**
in **ustvarjanju** izrazja prava EU

prekrivanje strok
in področij

pojmovna nedoločnost
in večpomenskost

↑
specifičen pravni pomen izrazov

↓
konceptualne
razlike med sistemi

↓
evropske vsebine -
nova terminologija

(Stran)poti med evropskim in slovenskim izrazjem

"novi" izrazi

avocat général **generalni pravobranilec**

comitology **komitologija / odborologija**

Kompetenz-Kompetenz **pristojn. o pristojnosti**

terminološke kleči

domicile **prebivališče** ali **sedež**

rejeter **zavreči** ali **zavrnuti**

annuler **razveljaviti** ali **ugotoviti ničnost**

pomensko obremenjeni izrazi

responsibility (kazenska) **odgovornost**

liability (odškodninska) **odgovornost**

accountability (pravno-politična) **odgovornost**

stare vrzeli

legal reasoning (pravno) **razlogovanje**

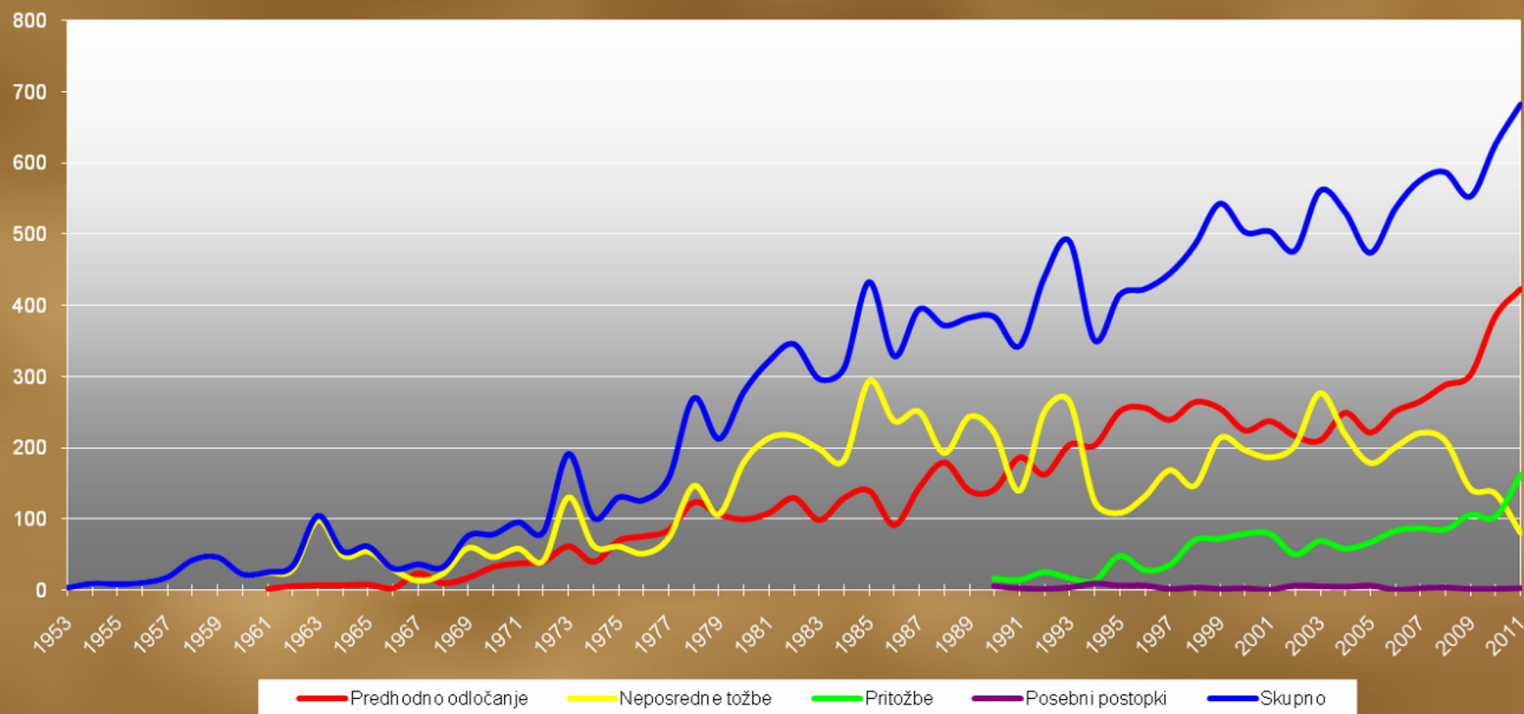
appellee **pritoženec**

dethrone **razoblastiti**

Uporaba prava EU v Sloveniji - predhodna napotila

Pripad novih zadev na Sodišču Evropske unije

Absolutno

Število predhodnih napotil iz Slovenije v zrcalu EU (1961-2011)

Relativno (na leto na 2 mio preb.)

